

บทคัดย่อ

ในหนังสือเล่มนี้มีด้วยกัน 6 ส่วน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ภาคตำนาน ในภาคตำนานนี้ได้แยกออกเป็น 2 ส่วน เพื่อให้เห็นชัดเจนว่าของดั้งเดิมได้เขียนไว้ว่าอย่างไร กับการเติมของผู้เขียนที่ได้ใช้จินตนาการเอาไว้อย่างไร โดยได้แยกออกดังนี้ คือ

1.1 ตำนานฉบับดั้งเดิม ซึ่งเป็นฉบับที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดีได้เคยปรียรรตเอาไว้เมื่อหลายสิบปีก่อน สำนวนและคำศัพท์บางอย่างอาจจะทำให้ผู้อ่านงง และเข้าใจยากบ้างเพราะตามธรรมเนียมการปรียรรตต้องยัดสำนวนดั้งเดิมเอาไว้อย่างดี อีกประการหนึ่งเป็นศัพท์สำนวนพื้นเมืองล้านนา ซึ่งพอจะยกตัวอย่างดังนี้ กะกุสันทะ (กุสันธะ), ฟังไร (ถางไร), ไม่มีสังจักถวายน (ไม่มีอะไรมาถวายน), ไปทานจีมนพระพุทเจ้า (ไปถวายทางแก่พระพุทเจ้า), หั้นและ (นั่นแหละ) เป็นต้น

1.2 ตำนานฉบับร่วมสมัย เป็นการเขียนขึ้นมาโดยการให้จินตนาการเติมแต่งเพื่อให้ผู้อ่านได้อรรรถสมมากยิ่งขึ้น ในการนี้ผู้เขียนมุ่งไปที่ธรรมะอะไรที่เป็นแรงขับให้สองตายายใช้เงินประสบผลสำเร็จ, วิธีการหรือกลยุทธ์อันชาญฉลาดของตายายที่สร้างสิ่งมหัศจรรย์ของเมืองล้านนา, ความมีสติของพญานาคราช, ความศรัทธาต่อพระรัตนตรัยของนายช่างทอง เป็นต้น

2. ภาคประวัติศาสตร์ ภาคนี้ผู้เขียนต้องการให้เป็นหนังสือที่สามารถใช้ในการอ้างอิงยึดถือได้ เพราะเป็นเรื่องที่มีการบันทึกลงเป็นลายลักษณ์อักษร ที่เจ้าเมืองพะเยากับเจ้าเมืองเชียงใหม่ได้ร่วมกันสร้างและเฉลิมฉลององค์พระเจ้าตนหลวง มีการระบุวันเดือนปีที่ชัดเจนมาก

3. ภาคประเพณี ในภาคนี้เน้นความหมายคำว่า แเปเป้ง, ความสัมพันธ์ระหว่างประเพณีแเปเป้งกับองค์พระเจ้าตนหลวง, และเนื้อหางานประเพณีแเปเป้งที่จัดขึ้นมา ว่าในประเพณีแต่ละปีมีเหตุการณ์ และกิจกรรมอะไรบ้างที่ทางวัดได้จัดขึ้นและผู้คนที่ย้ายมากราบนมัสการองค์พระเจ้าตนหลวง, เทียวดูงานการเล่นต่าง ๆ ที่สำคัญ วัดได้วางแผนแบ่งโซนกิจกรรมออกเป็น 3 เขต คือ เขตพุทธศาสนพิธี, เขตอารามิกชน และเขตธุรกิจบันเทิง เป็นต้น

4. ภาคเสวนา ในภาคนี้ได้นำเอาการเสวนาทางวิชาการที่ผู้เขียนได้จัดขึ้นในวันที่ 23 พฤษภาคม 2545 ณ หอจดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร จังหวัดพะเยา ภายใต้โครงการสืบสานวัฒนธรรมภูมิกายาว มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ที่กลุ่มนักวิชาการได้แสดงทัศนะเอาไว้มากมาย

5. ภาคบทความ ภาคนี้ได้นำเอาผลงานของบรรดาลูกศิษย์ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดีพระธรรมวิมลโมลี ที่ได้เขียนไว้ในที่ต่าง ๆ เพื่อให้เห็นภาพเรื่องของประเพณีแเปเป้ง, พระเจ้าตนหลวง และการจัดระบบการสร้างวัดให้เป็นแหล่งของการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามทำให้วัดศรีโคมคำเป็นวัดดีเด่นและเป็นวัดต้นแบบแห่งการเรียนรู้ ที่ผู้เขียนได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้ช่วยนักวิจัยของสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีในปี 2546

6. ภาคบทวิจารณ์และข้อสรุป ในภาคนี้ผู้เขียนได้ศึกษา และค้นคว้าในเรื่องตำนานพระเจ้าตนหลวงมาพอสมควรจึงเห็นข้อบกพร่องอยู่หลายประการจึงได้นำมาวิจารณ์และสรุปให้เห็นว่าอะไร

จริงอะไรแต่งเสริมขึ้นมาและที่สำคัญได้สื่อความหมายอะไรไว้บ้าง โดยได้วิจารณ์เอาไว้ 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่งเรื่องความคลาดเคลื่อนของเนื้อหา ส่วนประเด็นที่สองเรื่องข้อเท็จจริง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved